

Stadslandbouw toe aan geld verdienen

IDA HYLKEMA

Stadsboeren moeten zakelijker worden en een goed verdienmodel zoeken. Dat was woensdag de conclusie van de conferentie over stadslandbouw in Dronten.

De conferentie 'Ondernemen en werken in de stadslandbouw' was georganiseerd door het Ontwikkelcentrum Stadslandbouw (OSA) en haar partners en werd gehouden in de Warmonderhof in Dronten. Deze opleiding voor biologisch-dynamische landbouw heeft ook een studierichting Stadslandbouw.

Veel stadsboeren zijn uit idealisme begonnen met een tuinderij in of bij de stad om mensen in de stad via korte ketens duurzaam voedsel aan te bieden. Het sociale aspect speelt bij de meeste projecten een grote rol. Vaak zijn er mensen aan het werk voor wie geen plek is op de reguliere arbeidsmarkt en die een plek in de maatschappij zoeken.

Hotspot Hutspot in Rotterdam bijvoorbeeld begon als moestuinproject. Het is nu een horecaconcept waar jongeren uit achterstandswijken meewerken in de moestuin, keuken en bediening en daarvoor een verse en gezonde maaltijd krijgen. Buurtbewoners kunnen voor een klein bedrag mee-eten.

Het is moeilijk om structurele financiering van de gemeente te krijgen, omdat het project niet in het reguliere systeem van zorg en welzijn past. Iets waar meer stadslandbouwprojecten op vastlopen, zou bleek op het congres. Ook de wet- en regelgeving zit projecten dwars.

Stadsboeren moeten echter zelf ook zakelijker worden en ervoor

zorgen dat ze geld verdienen. Het gedeeld eigenaarschap, ofwel 'community supported agriculture', wordt relatief veel toegepast bij stadslandbouwprojecten. Leden kopen voor bijvoorbeeld 250 euro per jaar een aandeel in de tuinderij en kunnen daarvan iedere week zelf hun groenten oogsten.

Zo'n stadstuinderij wordt gerund door een professionele tuinder die een inkomen haalt uit het bedrijf. Voordeel is dat de afzet gegarandeerd is en de arbeidskosten laag zijn, omdat de leden zelf oogsten. Daarnaast doen veel leden ook nog vrijwilligerswerk.

HONDERD INITIATIEVEN

In overleg met de gemeente moeten stadsboeren zich niet alleen verkopen als projecten voor sociale cohesie en zingeving, was de boodschap van wethouder Isabella Diks van Leeuwarden. Leeuwarden wordt met ruim honderd initiatieven gezien als een voorloper op het gebied van stadslandbouw en Diks als ambassadeur.

'Economie is het knopje waar aan je moet draaien', zegt Diks. 'Praat in aantal arbeidsplaatsen in plaats van sociale cohesie. Ik zie te weinig ondernemerschap.'

'Ik zie te weinig ondernemerschap bij stadsboeren'

'Stadslandbouw is lang als klein en schattig bekeken en niet als economisch model', beaamde een deel-

Elke maand is er markt van biologische en regionale producten in de Haarlemmer Kweektuin.

Foto: Ronald Goedheer

Hanna

Een mix van mensen

'Hebben jullie een specifieke doelgroep op jullie zorgboerderij?' vraagt de radio-dj.

'Nee, we hebben een mix van mensen', antwoord ik. Ik ben uitgenodigd door de streekradio en ben me bewust van alles wat ik zeg. 'Op het erf werken mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, een verslavingsverleden, niet aangeboren hersenletsel, psychiatrische klachten, dementie of een burn-out. Van alles wat.'

Het was voor het eerst dat ik plaatsnam achter de microfoon. Een tikje nerveus, want radio kun je niet overdoen. Als ik maar niet ging stotteren of verkeerde dingen zou zeggen.

Schrijvers zijn geen praters. Over een eenvoudige zin op papier kan ik soms een halve dag nadenken, met de mogelijkheid hem uiteindelijk alsnog te deleten. Op de radio kan dat niet.

Wat ik de dj duidelijk probeerde te maken is dat deelnemers met uiteenlopende beperkingen in samenwerking met de ander de kwaliteiten tonen die ze wél hebben. Deelnemer Geert kan niet lopen, wel lezen. Deelnemer Jos precies andersom. Een gouden duo.

Als ik iets zwaars moet tillen, vraag ik deelnemers Ernst of Remon me te helpen. Bomen van kerels, die dat veel beter kunnen dan ik. Dat breekt hun eenzijdige rol van hulpontvanger, hun eigenwaarde groeit. 'Kijk naar mijn spierballen', wrijft Remon me altijd in. 'Die heb jij niet, hé?'

De dj knikt instemmend en laat ons gesprek vloeiend overlopen in een nummer van Colplay. Opgelucht - en stuiterend, want 'jonge': het ging best goed - rijd ik naar huis. Het interview

Hanna Hilhorst
Zorgboerin in Echten
@HannaHilhorst

3 STELLINGEN 'Kind laten nadenken over ontbijt'

Rosella Koning

Nationaal Schoolontbijt

Voor het eerst konden kinderen tijdens het Nationaal Schoolontbijt bij boeren en telers eten. Het Nationaal Schoolontbijt voerde hiermee een proef uit om kinderen meer bewust te maken van de herkomst van hun voedsel. Rosella Koning van het Nationaal Schoolontbijt reageert op drie stellingen.

Eigen foto

TENKE WOUJDA

1 Gezondheid is hip. Een kind weet echt wel het verschil tussen gezonde en niet gezonde producten.

'Wij horen juist elk jaar van leerkrachten van basisscholen dat kinderen dat verschil lang niet altijd goed kunnen maken. Dat zien we ook terug in onderzoeksresultaten. Daar wil Het Nationaal Schoolontbijt met een gezond ontbijt en lesmateriaal wat aan veranderen. 'We laten kinderen nadenken over waarom ontbijten belangrijk is en waar een gezond ontbijt uit bestaat. Die kennis hebben kinderen nodig om elke dag thuis een gezonde keuze te maken. 'Het aantal kinderen dat meedoet aan het Nationaal Schoolontbijt

3 Het Nationaal Schoolontbijt en boerderijeducatie kunnen meer samenwerken om het bewustzijn van de herkomst van het voedsel te vergroten.

'Boerderijeducatie en het Nationaal Schoolontbijt zijn allebei gericht op het vergroten van kennis bij kinderen, elk met een eigen invalshoek en thema's.

'Ook het Nationaal Schoolontbijt is educatief van opzet. Er wordt lesmateriaal geleverd over een gezond ontbijt, hoe je dat iedere dag kunt volhouden en waarom beweging zo belangrijk is.

'De focus ligt op gezondheid, niet zo zeer op de herkomst van producten. Maar we sluiten niet uit dat we dat in de toekomst kunnen integreren.'